

1 Péguldu

Pégulduja kasak ne kalta gaune zuñgajienapanaldiamak

Meja ai kalta gauwane: Pégulduki Duwe Jesú 12 shaxaldixakuega jalde kalta gauwane. Ega na Duwe Jesúja ají múldigaba guaxaldixa gaxanekue nañga agatsé. Duwe Jesú shuigueni, mokie izhgaldagueni jékaldaxa nitshigueni, Pégulduki Duwe ipanankue aksaneka akldé akzé awatuñka izhone. Eñki Jatejañga Duwe zunekuane shalda saldiñga sanákuek kakkbeyaldiamak izhgakuxane (Ajsh 15.7) naldatshak, akldé giemiki juldiú sanákuek kakkbeyaldiamak izhgakuxane (Ga 2.6-9). Jalde kalta kasak ne, mozhua ne kalta jiaga gauwane. Pégulduga na Simón, Sepa jiaga akuaka.

Mekuetshi kalta gauwane: Pégulduja jalde kaltaki Duwe ipanankue Pontu, Galdasía, Kapadosía, Asia, Bitinia baxe zhekuekuetshi gauwane. Exa zhekuekueki Aldumaxa zalda sáñkaldaja kaksaneka, juldiú saná naldagáldekue nalguakna, Duwe ipanagá aldogueñgaki Aldumaxa zaldakue sha ajanashamak ajanashixakue (1.14,18; 2.9-10; 4.3). Guatshak Duwe iyapangueni ayushane, sha ajanashaksá guane shalda matshuwi nekuejañki kaguldiji ashekue. Exa zalda sáñkaldakueja sha kakuí, guiyaba katuñshatone (1.6; 2.12; 3.17; 4.1-4,12-19).

Jinak ai kalta gauwane: Pégulduja exa zalda Duwe ipanankue Duwe Jesú shalda matshuwi sha kakuí, guiyaba atuñshi guatuka akualguakna, abá naldakí Duwe agapa neyalga nogakue shi kaxaldiji, aldunaxa kakuiyakshaldiamak jalde kalta kagakauwane. Ekíga na, Saldiñga netshi Jateja mitsá kezhgajañgui izhuka be kagisekualdiamak kagakauwane (5.12).

Ji, ji shalda guashi jalde kalta gaune:

1. Kasak misha ji shalda kakkbene (1.1-2)
2. Jateja janshizhe zuñkatshaldixaki jiaktuakue (1.3-12)
3. Duwe ipanankue abisajañ izhogakue (1.13-2.10)
4. Duwe ipanankue sakí atshakue (2.11-4.6)
5. Auxa zexaldá guapanakna sakí izhogakue (4.7-19)
6. Guiyaba kakkbene (5.1-11)
7. Aldiwe kakkbene (5.12-14)

Pégulduja kasak ne kalta gaune

1 ¹Nas Péguldu Duwe Jesú Zũnekualkajaña ají múldigaba guaxal nakaxanek kalta miñkuzgauwatokuge. Maiñ zũnake Saldiña netshi Jateja ajíkue minaldaldiamak mimezhgakuxanekue mimijí kagi giemi naldazháldi^a san san zhekualdi na, Pontuxa, Galdasíaxa, Kapadosíaxa, Asiáxa, Bitiniáxa zhekualdabinukakue. ²Nauwijatejaña na axaña zhinik janaktunalguamak ají giemi minaldaldiamak mimezhgakuxanane. Ekí mimezhgakushi na, ají Aldunak zhinik ajíkue mimaldekshi, mitsabé izhogakue nake akldé akldéña amak mizhekualdaldiamak miñgauneka. Ají Alduna ekí miñgaunegatshakna Duwe Jesú amak miyaxatshaldiamak. Ekíga na, Duwe Jesú mimitsaldí shuigatshak abi akzuldanéñ zhinik na janshi miñkazguí, sha miyatshixa miñkabetaldiamak.

Nauwijatejaña na éegaba guagasá atemajañ guañ mimajañgui na, akldé akldéña aldunaxa señgaba miñzukui shi mimezhokshí.

Jateja janshizhe zũñkatshaldixaki jiaktuakue

³Saldiña netshi Jateki nauwijí Sáñkaldá Duwe Jesútshi Ajatega “zeñ nzhakldék” akbeji, akldé akzamakga akzukui kuizizhoshí. Akze, Nauwijateja zũxaita zalda guañ zũnajañgui na, Asukuá shuigueni izhgaldakshanéñ zhinik na, aldunaxa abisajañ zũnakukshane.^b Ai zhinik na “izhoshiña zũnezhokshaldixa shakldá” zũñkualdi, egaba jikaktuñka. ⁴Ekíga na, Jateja bieni zũñgeshi jana janshizhe zũñkatshaldixaki au jékaldaxa janazũngaktú guane. Ai zũñgexaldixaki naldaksanazháka, ni nusagatsegazháka, ni akzaldaksanazháka exaga zũñkibexane, numañ zũñgatuatuka. ⁵Ekíga na, auxa zegagá nogeñgaki Jate alduna ishál kizhogéñ zhinik na aldéñ ají kamak numañ zũnatuñka. Ekí numañ zũnatuwiña auxa zegatshak zũnake, zũneyakuanekuañki Jateja sakí muldetua zũnekualdaldiauxa muetsekualdixa nakldá.

⁶Ekí Jateja miñkatshaldixa shalda na, muldetua miñgatsauxa zeñ za miñnexal noxabinuka. Naldatshak kaigabeñki anuñka me nuxa saldiña nalda jibañ miñzeshi, guiyaba tuwi, itshani abetakuega miñgatsaldaka. ⁷Ekí jibañ mituatshakna, maiñ namak giemi Jatek za alduna ishiji mizhekue ne mimakuajaldixa. Ai alduna mishixaki niuba zhakaldak akzé. Akze, niubaki naldaksánaldixa jiaga auxaga janshagatse, ni ji axaldi agatsaldaksánaldiamake guksék zũxaitamakbeña, maiñ jibañ

^a 1.1 1Pe 1.17; Plp 3.20; Eb 13.14. Jinak kauwijí kagi giemi naldazháldi ashekue guagazhá. Duwe Jesú kipanatshake jékaldaxa zalda zũnaldekshatshakna jai kagike egaba zũxaitá me neyañkalduka jana kaldé nak. ^b 1.3 1Pe 1.23; Jñ 2.3-7; Alm 6.4-13

tuabinoxaldieñ Jate za alduna ishalga minuka mimakuajaldixa. Amak alduna mishixa mimatualdiakna, Asukuá Duwe Jesú mokue kagik nagatshak, janshibé atshamine mimakuashi, akldé miñzukualdixa nakldá.^c

⁸ Akze, maiñ Duwe Jesú mimijí ubak naldi tuabíne naldatshak jiaga, mizhgajañguxa. Kaigabeñki tuakí jiaga e namak jañgui na, múldigabake guagasá atemajañ miñgatsauxa zeñ miñneka.^d ⁹ Jinak ekí zeñ miñnegakí. Duwe Jesú mimekualdaldiamake e za alduna ishamine amak mimekualdatuka nak.

¹⁰ Guatshak mauzeña zhinik Jatetshi múldigaba naldiña z̄x̄aitshixakuejañki Jateja éegaba guañ z̄unajañgui z̄unekualdaldixa jiúñgulde akuakldane. Ekí akuaklde shalda akldé kakualdana kakzeshi na, ai za ajañguiñgaba, abá naldakí aldiji, iyazalduksiñgaba ashekue nane. ¹¹ Akze, Jatetshi Aldunajaña kaksanegatshak, Jateja káguba ikualdaldiamake ezua gaxanaldixakí guiyaba tualdinik, akaldak akzamakga agazukualdixa mu kagisekuanane. Akna mitsák, sakí amak zexaldixa kakualdana kakzeguakna, ai za aldiji ashekue nane. ¹² Guatshak ekí mu kagisekuanega kauwijí naldazhaldixa mu kagisekui na, eñki maiñ aldiwan zaldakuetsi ne mu kagisekuanane. Kaiga z̄unake akuakldanamak zek guaneki Jateja ají Alduna jékaldaxa zhinik gaxanejaña kágubakue kaksaneguamak, Asukuák minkuane miñgabene. Guatshak Jateja guaklde uldeñkakuera jiaga sakí minkuane shalda akldé kagajiendana kakzeshiña ashekue nakldá.

Sha atshagába, janshizhe naldakue

¹³ Ekí nakna, Jate mimajañguamak mizhekualdaldiamak za jañgui, axaldáñ z̄hiksaneshi, janazhiktumine mizhekualdaldí. Ekíga na, Duwe Jesú mokue nagatshak Jateja éegaba guañ mimajañgui janshizhe miñkatshaldixa guaklde, “amak z̄ñkatshaldixaga shakldá” jañgui jiaktuwi, miñgatsauxa ai za agasjanamine mizhekualdaldí. ¹⁴ Guatshak maiñ Jatetshi sukua aldéñ amak miyaxatshixakue minakna, axaña e shalda miñsúñ nalgueñgaki sha atshindana miñzekája miñsaneshi zhekuaminamak izhoxalga noxabináldí. ¹⁵ Ekí naldagábaki, janshizhe izhoshi na, sha atshagába mizhekualdaldí. Akze, Nauwijate mimezhgaxaneki auxaga janshizhe, sha atshagálde nak, miyatshauxa ajanamé mizhekualdaldí. ¹⁶ Jinake naldakí. Ají múldigabak “naski auxaga janshizhe, ni nauwa nuxaki sha atshazhúge izhokugakna, maiñ jiaga ekíga mizhekualdaldí”^e sezhekilde nak.

¹⁷ Guatshak Saldiña netshi Jateki ezuak, ezuak sakí kagik izhoñkalde z̄unatuatshak zhualdunaña z̄unatuakuauxabé z̄unatuñka.^f Akna, aldéñ

^c 1.6-7 Alm 5.3-5; St 1.2-3; 1Pe 4.12   ^d 1.8 Jñ 20.29   ^e 1.16 Lv 11.44-45; 19.2; Mt 5.48
^f 1.17 1Pe 4.17; Eb 12.5-11. Jateki ekí zhualdunañgaba z̄unatuñka. Kasak Asukuá ipaññkalde azhi ipanazhãñkalde ne z̄unatualdinik, ipaññkaldekuañ kagik aldéñ z̄unajañguamak izhoñkalde azhi izhogazhãñkalde ne z̄unatualdixa.

miyaxazguagatshak “Nauwijatée” miyaxaldeka nakna, maiñ awagaxa zalda jai kagik egaba zuxaiti neyabinogeñki muldetua axabeti, zhema miñkizhogakue miñgatsé. ¹⁸Akze, axaňgaki mimibamakueja sakí izhoxa, sakí atsha janagatune, ai axesé nuxa ishkazauñshal aldonanega ulditshixal noxabináldiamak, Jatejañki aik mimebesanshá guane. Amak mimebesanshatshak niubakue naldaksá gualdixakuek nuxa minzabiyazháne miñkué. ¹⁹Ne Asukuá Duwe Jesú akaldak, akaldak akzé zunekualdal gagatshak abi akzuldi shuanéñ zhinik minzabine. Guatshak juldiúkuejañki jubeju zhauwa ni ji axaldí agatsaldagálde Jateja kaxabetaldiamak axakuagamakbeña, Duwe Jesúki sha atshagálde mimesabiyaldiamak shuizhá guane nakldá. ²⁰Guatshak Jatejañki kagí gauwagá nogueña Asukuák zhinik ekí káguba ikualdaldiamak au janaktú guanane ne, kaíga auxa zexaldá guapanák mimekualdaldiamak kagik gashi muetsekuane. ²¹Duweki amak mimekuanéñ zhinik na, Ajate Saldiña netshi Jatega namak jaňgui, alduna mishixa. Akze, Jatejañki Asukuá Duwe shuiguenik izhgaldakshatshak, akaldak akzamakga akzukuá guane. Akna Jate alduna ishiji, janshizhe miñkatshaldixa miñmene “amak zuñkatshaldixaga shakldá” jaňgui, jiaktuwi za mizhekue naldashá.

²²Guatshak namaklde shizhiya ipanaminéñ zhinik na, sha atshá mashiji, aldunaxa janshi ishkazguamine. Ekí mizhekuakna, Duwe ipanaminegabaga namak ataba atabañ ajaňguapanamine nakna, egaba akldé akldéña aldunaxa miñgatsauxa ajaňgualga minoxaldí. ²³Jinake ekí miñmeyakí. Maiñki aldunaxa abisajañ mikukatshak, ji naldaksánaldixa zhinik nuxa ekí mimakukshazháne ne, Jatetshi múldigaba be mimaldokshixa, naldal za nuka, ni mitsák naldaksanzhítak zhinik abisajañ mimakukshane nak. ^h ²⁴Ai shaldaga na, ekí sezheklde:

“Kaldá kanatshake naldaksánamakbeña, kágubaki shuika.

Kaljumshi jiyabulduni, itini naldaksánamakbeña, kágubaja miya zhinik kakzé izhajankaki naldaksánaldixa.

²⁵Ekí ne, Jate nauwijí Sáñkaldatshi múldigaba zunake naldalga za noshi, ni mitsák naldaksá guazhíta nakldá.”ⁱ

Jejié múldigabaga na, Duwe Jesú zunekuanane shaldaki miñgabene nakldá.

2 ¹Ekí abisa nekbine nakna, saldiña sha atshá nahauxa majiña majakue. Akna, sakígaba naldagálde nuxa axautshi namak ne akldekshá, naldagálde na naldabáldamak abeldaxa majakue. Ekíga, axautshi aldunaxá mikzukuá, axautshi nalda aguaxa nahauxa majiña majakue. ²Ekí ne, somá atsushija sumí aklduniñgaba niyamakbe, Jatetshi múldigaba janshizhegaba za miñnuni niyakue. Ekíki eñkáñ zhinik Jateja auxaga zunekualdaldieñka zegagá nogeňgaki, aldunaldi

miñguildexaldieñka yo guildexalga mizhekualdaldiamak. ³Akze, nauwiji Sáñkalda janshizhe naldi na, janshizhe za miñkatshixá ne maiñ naldi kaiga tu guamine naldashá.^j

Jate izhoxaldialdi Asukuáki jagi abuwa jana ne

⁴Guatshak, Duwe Jesú za na abisajañ zúnakukshixa, izhoshiñga zúneshokshixa nak, eñkañgaba axaldaxalga minoxaldí. Aldéñki Jateja jagi abuwa jana ne itene. Naldatshak anuñkakuejañki ai jagi akzaldagálda, zauwazhé ajañgui awateyaldixa nalgué, Jatejañki aiga na akaldak akzé tuwi izhgakuxane. ⁵Nasñ aldunaxa abisajañ kukáñkaldekuañki juwí sezhexaldiamak juezhauxa jana kaldé nak, Jateja aldéñ izhoxaldialdi zúnakauwatuka. Ekíki Saldiñga netshi Jate axazauwi, aldéñ múldigaba kagaskaitshixa izhogakualdiamak. Ekí izhoshi na, Duwe Jesú ipanañkaldéñ zhinik Jatek akldunká ageshiñga aldunaldi akldé akzamakga akzukuakualdixa naldashá. ⁶Ai shaldaga na Jatetshi múldigabak ekí sezhekldé:

“Naski ezua akzé tuwi izhgakuxanugeki

jagi abuwa jana ne Siyón^k izhaxaldikue.

Guanaldikue mieldekujañki ai jagi abuwa jana ne alduna

iyashanaldixakue zúnake,

ni mitsák axesé nuxa alduna iyashiji izhonekue zegazhíta nzha.”^l

⁷Akna Duwe Jesú namak kajañguxakuañki e za jagi abuwa jana ne akzé katuñka. Ne, e namak ajañguazhékueki Jatetshi múldigabak sezhekldamak ekí ajañguxa:

“Juwí gauxakueja ezua jagi zauwazháka ajañgui awateyá akuane.

Ne aiga na jagi abuwa akldé akzé juwí muldetua agatsaldakuamak agatsé sekuá guane nakldá.”^m

⁸Ekí jiaga sezhekldamak zeka:

“Ega na aldeyéñ jagi izhuka kágubak akbini, peñguamakbe peñguxa nakldá.”ⁿ

Ai jagi kágubak akbinamakbé, mieldekuaki Duwe shalda aldukatshak jiaga iyapanasñ kakzegéñ zhinik na, Jatetshi jiúñguldak kejudukshixa. Akze, Jateja ekí zexaldixa janaktunamak zekuataka nakldá.

⁹Ne nasñ zúnake Saldiñga netshi Jateja ají giemikue izhogakualdiamak zúneshgakuxane.^o Aldéñki Saldiñga netshi Sáñkalda, nasñki ek múldigaba kagaskaitshixa kaldé. Eñki Sáñkalda akzé nak, nasñ zúnasnekakuañki ají kuíbuldu naldakualdiamak zúneshgakuxanéñ zhinik na, etshi za nekalde katshekue.^p Aldéñki

j 2.3 Sal 34.8 k 2.6 Siyónki Jeldusaldeñga. l 2.6 Is 28.16 m 2.7 Sal 118.22. Ezua jagi kaxazauwazháka ajañguamakga ezuakuejañki Duwe kaxazauwazháka ajañguatshak e zañga akldé akzé zauñkaga nakldá. n 2.8 Is 8.14 o 2.9 Is 43.20 p 2.9 Ex 19.5-6; Dt 4.20; 7.6; 14.2; Is 43.20; Tit 2.14

mitsá atemajañ janshizhe zũñkatshiji izhuka ne guagakualdiamak ekí zũnezhgakuxane.⁹ Akze, axaňgaki aldunaldi tuañ zũnezklde kizhoguẽñ, Jateja aldunaxa mu zũnzukui, ají muňshí zalda janshagatsegaba naheñka zũnagaskaitshaldiamak zũnezhgakuxane.⁷ ¹⁰Axaňgaki Jatetshi giemikue naldañkálde nane ne, kaiga zũnake ají giemikue zũnaldekshane. Amakbeňga na, axaňgaki aldẽñ guaň zũnajaňgui zũñkatszhazhá guanane ne, kaiga zũnake guaň zũnajaňguẽñ janshizhe zũñkatshá guane nakldá.⁵

Duwe ipananekue sakí atshakue

¹¹Gaja mimezhgajaňgugekuañ, maiñ kagik zalda naldabínekue egaba jai zũxaitabinukakue nak ekí miňgakuaññexaldikue.⁴ Sha atshindana miňzekája miňsanegatshak, amak atshaminaka ni nauwa itshanabináldi. Akze, sha atshindana miňzekájañki aldunaldi mimaldusakui, Jate mimajaňguamak zhekualdabináldiamak miňgitamakuxa. ¹²Maiñ zũnake Jate ajaňguagáldekue kenañ mizhekualdatshak janshizhe, jian za atshiji mizhekualdaldí. Ekí mizhekuẽñ zhinik na, ekue sha atshamine nalda miňkakuagatshak jiaga, jian mizhekue mimawatuwẽñ zhinik na, auxa zegatshak Jate zũngatsaldi azhi zũngatsaldakí ne zũnatuál nagatshak, e za akldé akzamakga agazukualdixa nakldá.

Sanekakuek amak kaxatshakue

¹³Guatshak Saldiňga netshi Sáñkaldatshi nek guamine nakna, saldiňga káguba miksaneke guakuekue “janshibé ni naksanexaldí” jaňguakue. Ekíga na, sáñkalda akldé akzé miňsanegaka mijaňgualdí. ¹⁴Azhi aldẽñ axakyokuekueja mielde sha atshaldiák guiyaba katuňshal, azhi janshibé atshaldiake “janshibé ni matshí” kakbeyal kakaxanekue jiaga, janshibé miňsanegaka mijaňgualdí. ¹⁵Jinake naldakí. Jate mimajaňguxaki, janshizhe za miyatshéñ zhinik na, muldetua alduna axaldegagáldekue nalda miňguakakue misunshaldixa nak. ¹⁶Akze, maiñki Jatetshi za nekbine nak, káguba me nuxa miňkaldék izhoxabiňsa guane. Naldatshak “káguba naxaldegaksá guaneki sha atshanaka nakldá” itshanexaňki naldakí. Ne Jatetshi nashike mitsabé izhogakue nake auxabé mizhekualdaldí. ¹⁷Akna, saldiňga kaxabetakue miňgatsahamak kaxabetakue. Duwe ipananekueki mimikaja nekldekue nak, kezhgajaňguakue. Saldiňga netshi Jateki zhema miňkizhogakue. Sáñkalda akldé akzé kagik zalda axabeti miňgualdí.

¹⁸Guatshak nashikuek, mimijí sáñkalda jiba miyaxatshixakue miňgatsauxa kaxabeti, miňsanegaka mijaňgualdí. Akze, mimijí

9 2.9 Is 43.21; Ajsh 2.11   7 2.9 Ep 5.8   5 2.10 Os 2.23; Alm 9.25-26   4 2.11 1Pe 1.1; Eb 11.13. Nasuñ Duwe ipañañkaldekuañki jékalda za zalda kaldák jai kagike egaba zũxaitañkalduka.   11 2.16 Ga 5.13

sáñkalda janshizhe, guañ mimajañguxa za na kaxabeti, miñsanegaka jañguagábaki, mimijí sáñkalda kaxaxalde naldaldiák jiaga, ekíga miñsanegaka itshani miñgualdí. ¹⁹Jinak naldakí. Mieldeki guiyaba tuakue agatsaldakí ne jiaga atuñshatshak, Jate aldéñ na izhuka jañguéñ zhinik na egaba abeti izhoxaldiake, Jateja janshibé atshane tualdixa nak. ²⁰Ekí ne, sha atshamine shalda guiyaba mimawatuñshatoxaldiéñ amak abeti mizhoxaldiák, ¿miya zhinik shi Jateja janshibé atshamine mimatualdixa mijañgú? Ne, jian atshaminéñ zhinik guiyaba mimawatuñshatoxaldiéñ abeti mizhoxaldiák zúnake, Jateja janshibé atshamine mimatualdixa naldashá.ʸ

²¹Jinake Jate ekí zúnajañguakí. Asukuá Duwe Jesú Zúnekualkaki nauwitsaldí guiyaba tunane nakna, ek za agastuakualdinik amak izhogakualdixa zúnazhgakuxane nak. ²²Akze, Duweki “ni mitsák sha atshazhé, ni atshuak nuxaki naldagálde zukuak guazhé nakldá.”^w ²³Ni nalda axakuagatshak jiaga, yokuazhé. Ni guiyaba atuñshatshak jiaga, ekíga kakiyushaldixa kaxaldegazhé. Ekí atshagábaki, askimiñgaba Ajate saldiña agatsahauxabe tuñkaki “nekualdaldixa shakldá” jañgui na, e za alduna isha izhonane.^x ²⁴Nasúñki sha katshixa shalda ilzabiyakue zúñgatsé nalgué jiaga, Duwe Jesú naldiña nauwitsaldí guiyaba tuwi kaldixa axaldí shuanane. Ekíki ezua shuane sha atshindana akzekája aksanegaksánamakbe “sha atshazháldikue shakldá” izhgakushi na, “jian izhogakuamak izhoxaldikue shakldá” izhgakugakualdiamak.ʸ ²⁵Akze, Duwe Jesúki akiyasalshi shuanéñ zhinik na, muldetua auxaga se zúñzukuá guane.^z ²⁵Jubejukue numañ katuñkak axajuezhamakbe nasúñ Numañ Zúnatuñkak agajuezháñkalde kalduka nane ne, kaigaki Duwek axaldakalde. Akze, aldéñki jubeju numañ tuñka jana muldetua numañ zúnatuwi, alduna jiaga numañ zúñgatuwal za izhuka nakldá.

Zhuasewáke mitsabé izhogakue

3 ¹Ekí miñsanekakue axabetiña na, maiñ munzhikue mimisewá “janshibeña ni naksanexaldí” itshani miñgualdí.^a Ekí mizhoxaldiake mimisewája múldígaba Duwe Jesú shalda namak jañguazhé naldaldiák, maiñ e shalda mimixaxak naldi kakkbeyakí jiaga, sakí mizhogéñ zhinik na namak kajañgushiji, kepanshaminaka. ²Akze, muldetua Jate axabeti, zhema miñkizhoshi, jian mizhuka mimatuwéñ zhinik na amak Duwe kepanshaminaka.

³Guatshak maiñ abak za zúnaxaita sezhgauwi na saik, kuintak, niubak, zhakuák zhinik nuxa janshi miñgatsé mimawatualdixa jañgui, kama ilshagába. ⁴Ne, aldunaldi janshi miñgatsé izhoxa zúnake, ni mitsák jiaga

ʸ 2.18-20 Ep 6.5-8; Kls 3.22-25; Tit 2.9   w 2.22 Is 53.9   x 2.23 Is 53.7; Mt 27.39-46
y 2.24 Alm 6.2-11   z 2.24 Is 53.4-5   a 3.1 Ep 5.22; Kls 3.18

saldinazhíta nak, aik za agasjanamine kama ilshakue. Amak juañ zaldaba za atshiji, señgaba mikzeshi izhoxaki Jate bual zúnake matshuwi akzé tualdixa nakldá.^b ⁵Akze, mauzeña zalda munzhi Jatek akldunamak izhonekueki ekíga janshi kagatsé ashekuane. Jate za alduna iyashiji na, kauwisewá “janshibeña ni naksanexaldí” izhajani ashekuane. ⁶Ezua aikuega na, nauwisaxa Saldaja asewá Abaldahám “nají sáñkaldá” axaldeshi na, aksanegamak axatshixa nane. Maiñ e janaña jian izhoshi, ni kágubakue me nuxa zhe miñzukuakí mizhekualdaldiák, etshi abunzhikuega minaldaldixa naldashibiná.^c

⁷Ekíga na, sigífkue mimisewá na izhogakue miñgatsahamak izhoshi na, kaxabetakue.^d Akze, munzhitshi abuákí mimijí abuá zhaguáñ kama axaldaldatshak jiaga, Jatejañki zhualduxaña éegaba guañ zúnajañgui zúnekualdatshakna, jékaldaxa izhoshiña zúnezhokshataná. Ekí munzhi axabeti mizhekualdaldiakna, Jate miyaxazguaká izhgitamakua guabináldixa nakldá.

Jian katshixa shalda guiyaba tuwa

⁸Ekí miñmeji nagatokugamakga ekí jiaga miñmeyaldikue. Maiñgaba alduna askuíña miñneshi, ezua sakígaba itshanatogéñ axaldáña mikzeká jana itshani, zhuakajakuegaba ajañguamak ajañgui, guañ ajañgui, axaldáñgaba aguáñ zhikzukui miñgualdí. ⁹Sakígaba sha mimakuatshak, azhi nalda miñkakuagatshak, maiñ zhinik ekíga agatsaldi kakiyushagábaki, zeñ zaldaba niñkauwañki miyushaldí. Jinake naldakí. Jateja naldí ají zeñ zaldaba bieni jana mipanaldixa mimezhgakuxane nak. ¹⁰Ai shaldaga na ekí sezheklde:

“Mieldeki jai kagik izhoxaldieñ zeñ akldeshi, niuwi neyauxa janshizhe za agatsegakue itshanake, sha negazháldiamak, ni naldagálde zukuagazháldiamak numañ atuakue agatsaldaldixa.

¹¹Ne, saldiña sha atshakueki mashiji, agajué izhoshi na, janshizhe niñkauwañki atshál izhogakue agatsaldaldixa.

Ekíga na, axautshikue na señgaba zhe noxa za niji, amak izhoxaldiamak kama ilshakue agatsaldaldixa.

¹²Jinake naldakí. Saldiña netshi Sáñkaldaja káguba jian izhukakueki be noshi katuwi na, mitsakgaba axazakuagatshak, nukaldiamak janakakizhiktune za nogatuka nak.

Ne sha atshixakue zúnake agitamakui za izhuka nakldá.”^e

¹³Akze, maiñ miñgatsauxa janshizhe miyatshaldiamak za kama milshaldiák, ¿guane me shi miñgisalshaldixa na? ¹⁴Naldatshak jiaga,

^b 3.3-4 1Tm 2.9-10   ^c 3.6 Gn 18.12   ^d 3.7 Ep 5.25; Kls 3.19   ^e 3.10-12 Sal 34.12-16

jian miyatshixá shalda guiyaba mitualdiák, Jate zeñ mimajañgualdixa.^f Akze, káguba nuxa sakí miñkatshaka shalda zhe miñzukuagába. Ni ai za ijaná izhogagába. ¹⁵Ne, “Duwe Jesú sha nají Sáñkaldá na” agasjanal mizhekualdaldí.^g Mitsake ezuaja “¿jinak shi Duwe Jesú minkualdaldixa mijañguxa na?” miñgaldukatshak, miyokualdiamak janazhiktuminega minoxaldí. ¹⁶Amak miyokuatshak axabeti, juañ akzaldi za miyokualdí. Ekíga, mimijí aldunaxa “atshakuamak za sha atshatokú” miñnexaldiamak izhogakue. Ekí mizhekualdaldiakna mieldekuaki Duwe ipanaminéñ zhinik janshizhe mizhekue shalda nalda miñkakuagatshak, kauwiji múldigabajaña jiwak kakzukualdixa nakldá.

¹⁷Akze, sha katshixá shalda guiyaba tuakue zuñgatsaldaldíák, aiga ni nauwa akzé naldazhaldí. Ekí ne, janshizhe katshixá shalda Jateja guiyaba tuakuega zunajañguane naldíák zunake, aiki akzé naldaldí. ¹⁸Jinak naldakí. Duwe Jesúki ni mitsák sha atshazhé nalgué jiaga, nasñ sha katshixa shalda guiyaba tuwi shuane nak. Ekí atshuamé nauwishaldá shuigatshake auxaga zunesabiji, Jate na zuneshkabakualdiamak shuane.^h Ají abuáki akuaxa guatshak, aldunaldi zunake Jatetshi Aldunaja beña nokshane. ¹⁹E Aldunakga na, Duweja “miñgubiyá guanuge tubiné” aldunakue kalseldi kabexaneñka kakbeyal zabine.ⁱ ²⁰Ekuega na, mauzeña nauwibama Nuwé izhogué baxañ, Jatek amak axatshazhá guanane. Akze, nauwibama Nuwéjañki balku atema gauwatoguéñ, Jatejañki sha atshixakue “sha ajanashixa abajá xaldeki naxakualdi guakuéñ” kajañgui jikaktuatogotshak jiaga, sha ajanashixa abashazhánekue.^j

Akna balku sezhegatshak anuñka ábigua me za balkuk ajuldunguake, Jateja ashuishi guakuak nik zhinik nibakaldaxa kebekshá guanane.^k ²¹Ekí nik kebekshane shalda, kaiga ldiuwañki Duwe Jesú zunekuanamak kajañguxa awatuñshakualdiamak nik zunajaukshixa janaña ne. Amak nik zunajaukshatshak abuák nusa zuñgatsé zunejizhaldiamak jañgui ajauxañkáalde. Ne, aldunaldi Jateja sha katshixa zunejizhi zuñkabetaldiamak agakuañnekalde awatuñshakualdiamak kajauka. Akze, Duwe Jesúki nauwitsaldí shuiguenik mokue izhgatenéñ zhinik guana, zuñkabeti zunekualka.^l ²²Aldéñki jékaldaxa nitshigatshak, Jate sanegatogeñka jibatshaldi mual akldé akzeñka yaté guane. Exa zhinik na, Jateja guaklde uldeñkakue, saldiña aldunakue sanék gua niuwi axaldekue, sakígaba sanekakue juizhiña kaksaneshi na izhók.

^f 3.14 Mt 5.10   ^g 3.14-15 Is 8.12-13   ^h 3.18 Alm 6.10; Eb 9.28; 10.1   ⁱ 3.19 Jinak kalseldi jana exa kabexane naldakí. Jatek amak axatshasññ kakzegué zhinik na, guiyaba tu za nogakueñka kakaxaldíén niuwañ jiaktuatukakue nak.   ^j 3.19-20 Ekí jiaga guashi naldaka: Jatetshi Aldunakga na Duweja nauwibama Nuwé izhogué baxañ Jate amak axatshazhánekue sha atshá majakue kakbeyatshak, amak axatshasññ kakzeguakna, Jateja guiyaba tu za nogakueñka kakaxaldíén niuwañ jiaktuál kaxaxanekue.   ^k 3.20 Gn 6.1-7.24
^l 3.21 Alm 6.3-4

Duwe Jesú ipanane ga izhogakue

4 ¹Guatshak Duwe Jesú abuák guiyaba tuakue agatsegatshak “janshibeñga ni tualdikú” jañguanamakbeñga na, maiñ jiaga guiyaba tuakue miñgatsexaldiake, “janshibeñga ni tualdikú” itshani miñgualdí. Jinake naldakí. Abuák guiyaba tuákaki sha atshixa nanamak sha atshá majá guxa nak. ²Akna kaiga zhinik shuixaldieñka yo, kágubakue sha atshindana kakzeká za ajanashaldixa ajañgui ashekuamak jañguagábaki, Jateja jañguamak izhoxa za alduna jañgui izhoxaldixa.^m

³Akze, axañgaki maiñ jiaga Jate jañguazhékue sha ajanashamak miyatshixa nane, au guan atshá ni miñgú. Atshake, axaldáñgaba abuák zeñ miñnexaldiamak za niji na, alduna nusagatse za jañgui, gaiya, nakua za alduna agauwi mizhekue nane. Zəxaita mistuka nane. Sha miyatshaldiamak, pita miyatshixa nane. Ekí atshijiñga na, Jateja akaldak akldunazhéga jika miyakilzabiyaldixa izhgite zalda atshaminane.

⁴Ne kaiga zənake, Jate jañguazhékueki zəxaitsha sha ajanashatogéñ kagaunexabiñsá miñguxá mimawatuatshakna, “¿jinak ne?” miñkajani na nalda miñkakuaka. ⁵Guatshak kauwizhéñki ekí sha ajanashixa shalda Jatek dulda agilshakue kagatsaldaldixa. Akze, Saldiñga netshi Jateja káguba be nukakue, shuanekue juizhi zəñgatsé ne azhi zəñgatsaldakí ne zənatualdiamak au janazhiktú guane nagizhók.ⁿ ⁶Akna shua guanekue jiaga ashuigagá aldoguéñ, aldéñ sakí zənekualdaldixa kagabeyá guanane. Ekíki namak jañguanekueki aldéñ aldunaldi abisajañ kakukshanéñ zhinik na, ajanamé izhoshiñga izhogamak aldunaldiñki kezhokshaldiamak. Naldatshak Jateja saldiñga kágubak shuigakue zəñgatsé zənatuamakga, abuák zənake ashuanega naldashá.

⁷Auxa zexaldieñ zexaldá guapanakna, Jate muldetua miyaxazguaxaldiamake be noshi, axaldáñ zhiksanekbine mizhekualdaldí.

⁸Ne akldé akzé atshakue míngaki, ataba atabañ muldetua miñgatsauxa ajañgui mizhekualdaldí. Jinake naldakí. Muldetua ajañgui mizhekualdaldiakna, matshuwi juizha sha mishkatshaldiák jiaga, mishkabetaldini, ai za izhगतú noxabináldixa nak.^o ⁹Ekíga na, Duwe ipanaminekuega mishkabizhatshak, miñgutseshi negagába, muldetua mishpanaldí.^p

¹⁰Jateja éegaba guañ mimajañgui na, saldiñga minekuañ ají Aldunakga Duwe ipananeke miyagaunexaldiamak mual mimatshishixa. Akna sakígaba gauneshi mimatshishamak agatsaldi, ezua ezuk muldetua miyaxazauwaldí. ¹¹Mieldeki Jatetshi múldigaba guaxaldiák, e zukuagakldegamak agatsaldi za zukuagakue. Ekibeñga na, mieldeki axautshikue kaxazauwaldiák, Jateja kama agekák za amak

^m 4.2 1Pe 1.14-15   ⁿ 4.5 Ajsh 10.42; 2Tm 4.1   ^o 4.8 Pr 10.12; 1Kt 13.7   ^p 4.9 Alm 12.13

kaxazauwakue. Ekíki saldiñga katshauxa Duwe Jesú zuñgauneká atuwi na, axautshikueja Jate za akldé akzamakga agazukualdiamak. Akze, Saldiñga netshi Jate za na saldiñga sanék gua niuwi aksuikue, e za akldé akzamakga akzukual zaña kuiznoshí.⁹ Ekíga shi naldí.

Duwe Jesú shalda guiyaba katuñkákí zeñ itshanakue

¹² Gaja mimezhgajañgugekuañ, Duwek za alduna ishiji kizhuka zúnakuajaldiamak guksék zuxaiti jana jibañ tuakue zúngatseka nakna, ekí miñgatsegatogéñ “¿jinak ekí guiyaba tuakue nagatseká?” jañguabináldi. ¹³ Ne, Duwe Jesú guiyaba tunamak nauwa mituatshak egaba zeñ itshanakue. Ekíki niuwizhíne saldiñgaja Duwe Jesú za akaldak akzé, ají muñshí zalda nañga atualdixa ldiuwañ zegatshak, maiñ jiaga atemajañ zeñ mitshanalldiamak.^r ¹⁴ Ekibeñga na, Duwe ipanamine shalda nalda miñkakuaxaldíak, zeñga minaldaldixa. Jinake naldakí. Saldiñga netshi Jate muñshí zaldaba izhukatshi Aldunaki muldetua maiñ na izhuka nak. ¹⁵ Akze, guiyaba tuakue miñgatsexaldíak, sha atshaminéñ zhinik nuxa guiyaba tuakue miñgatsaldakí. Axautshi guaxa atshá, azhi tushék atshá, azhi egaba axautshikue sakí ajanashatuka za tu mizhekuéñ zhinik guiyaba tuakueki miñgatsaldakí. ¹⁶ Ne, Duwe Jesú minkualdaldiamak ipanamineñ zhinik guiyaba tuakue miñgatsexaldíak zúnake jiwak miñzegagábaki, Duwe Jesútshi miné mimakuaká shaldaki Jatek “zeñ nzhakldék” miyakbeyaldí.

¹⁷ Jinak ekí miñmeyakí. Kaigaki Jateja káguba agatsaldi azhi agatsaldakí ne katualdiéñ akldañkaldá guapanatshakna, kasak misha ají nekaldekuañki zúnatuapanakuká guane nak. Ne, nasuñ misha ekí zúnatualdinik, Asukuá zúnekualdal gaxane aldukatshak jiaga ipanazháldi, amak axatshasuñ kakzekldekue míñgaki ¿mitsá akldé kaxañ naldi katualdixa ne? ¹⁸ Akze, Jatetshi múldigabak ekí sezhekilde:

“Jian izhogakuamak izhukakue Jateja kekualdaldiamak jibañ tuwi zuxaitakue kagatseka.

Ekí naldaldini Jatek akldunazhámak izhoshi, sha atshál za nukakue míñgaki, ¿sakí kagatsexaldixa ne?”^s

¹⁹ Akna mieldeki Jateja guiyaba tuakue jañguanamak tualdiák, aldéñ zañga aldunaki agene, janshizhe, jian ne atshalga nogakue agatsé. Akze, Jate zúnakauneki zúñgaunexaldixa zúñmeyanamak za zúñkatshál nuka nakldá.

Duwe ipanane aksanekakuetshi guiyaba

5 ¹ Guatshak maiñga mieldeke Duwe Jesú ipanane miyaksanekakue, nas maiñ janañga ai jiba naxaldéñ zhinik na guiyaba

9 4.11 Alm 12.6-7; Kls 3.17 r 4.13 Alm 8.17; 1Pe 4.1 s 4.18 Pr 11.31

miñmeyaldikue. Naski Duwe Jesú guiyaba tuatoguēñ nají ubak naldi tunugamak guakuge. Aldēñ za akaldak akzé, ají muñshí zaldaba na atualdixa ldiuwañ zegatshak, e nañga izhoxaldikue nak ekí miñgakuañnexaldikue. ² Jubeju numañ tuñkaja ají jubejukue numañ tuamakbé, Jatejaña ajíkue miyagaksanexaldixa mimezhgakuxanamak, muldetua numañ agatuwi, agaksaneshi miñgualdí. Jate mimajañguamak ekue kaxazaundana miñzeshi numañ miyagatualdí. Ne egaba ekí atshakue miñgabeyák, azhi kasa mizhgauwaldiamak itshani nuxa numañ agatubináldi. ³ Ekíga na, Jateja ajíkue miyagaksanexaldiamak mimezhgakuxanekuek kagubijiña kaksanexabináldi. Ne, jian mizhekue miñkazatuwi zhinik na kauwizhéñ amak ashekualdaldiamak za mizhekualdaldí. ⁴ Akze, Duwe Jesúki saldiña ajíkue numañ agatuñkakuetsi Sáñkalda izhuka nakna, aldēñ mokue kagik nagatshak ajíkue numañ agatumine shaldaki sáñkaldak izhalshuxa miñgeshi, atemajañ janshizhe miñkatshaldixa. Aiki ni mitsák saldinazhíta, janshizhe naldiña za naldaldixa nzha. ^u

Duwe ipananekuetshi guiyaba

⁵ Guatshak maiñ awawakuek Duwe ipanamine miñsanekakue “janshibeñga ni naksanexaldí” itshani miñgualdí. Akze, saldiña Duwe ipanaminekuek axaldáñ aguáñ zhikzukui mual ishkaldaldakue. Akbiñgaki ekí sezheklde nak:

“Saldiña netshi Jateja sekuazhikshixakueki kagitamakui za izhuka.

Ne, axaldáñgaba aguáñ zhikzukuxakue zunake éegaba guañ kajañgui, kagauneshi za izhuka nakldá.”^v

⁶ Akna, Saldiña netshi Jate za saldiña kama aksuikue ldesañki axaldáñga aguáñ miyakizhikzukualdí. Ekíki Jatejaña janaktunaldiēñ ldiuwañ zegatshake, aldēñga akldé miñzukualdiamak. ^w ⁷ Jateki mimezhgajañgui, numañ mimatuñka nakna saldiña ijani, jie miñzuku uldeyabinukaki nuk aldēñ miñkuldeyaldiamak miyagexaldí. ^x

⁸ Axaldáñ muldetua zhiksanekbine, be noshi mizhekualdaldí. Jinake naldakí. Nabi kauldi jika galdixa ibateshi niyamakga na, jisé miyaguldiñkaki sakígaba Duwetshi jiúñguldak zhinik mimejuldukshaldiamak niyal za nuka nak. ⁹ Akna, sakígaba shane miñsanegatshak agitamakui, kama agilshiji za izhoshi, abá naldakí miñgatsauxa Duwek za alduna ishalga mizhekualdaldí. ^y Akze, Duwek zhinik mimikajakue kagik zhekuauxaki jibañ tuabinogamakga atuataka miñkualdashá.

^t 5.2 Ajsh 20.28; Jñ 21.15-17   ^u 5.4 Eb 13.20   ^v 5.5 Pr 3.34; St 4.6   ^w 5.6 Mt 23.12; Lk 14.11; St 4.10   ^x 5.7 Sal 55.22; Mt 6.25-34   ^y 5.9 St 4.7

¹⁰ Guatshak nauwa maldé nuxa guiyaba tuwi miyabetaldinik, Nauwijateja aldéñ naldiña mokue muldetua aldunaxa se miñzukui, abisajañ kama mimakukshanéñ zhinik na, abá naldakí agapa mineyaldiamak miñgaunexaldixa. Akze, Nauwijate éegaba guañ zujañguakue na nahauxatshi jateki Asukuá Duwe Jesú akaldak akzé atualdixa ldiuwañ, Asukuá ipanamineke e naña izhoshiña mimezhokshaldiamak mimezhgakuxane. ¹¹ Saldiña netshi Jate za na saldiña na nahauxa aksaneka shi naldataní. [E za akldé akzamakga akzukual zaña kuiznoshí.] Ekíga shi naldí.

Aldiwe kakbene

¹² Jalde kaltake anuñka me miñmeji miñgakauwaldatshak Silbanoki^z nagauneklde. Eñki “nauwijanameña Duwe ipanane, ek muldetua agapa neñka shakldá” nakualdi nuka. Ekí miñgakauwaldatshak aldunaldi mimakuiyakshaldikuumak Jate mitsá éegaba guañ mimajañguxa miñmenuge. Ai miñkualdi na, Jate ekí éegaba guañ mimajañguxak kama guxamine za mizhekualdaldí.

¹³ Duwe ipanane kuíbuldu “Babildonia” akuagéñ^a zaldakue Jateja maiñ juizhiña ají naldaldiamak izhgakuxanekueja mimajañguxa miñmeyakue ni akuák. Ekíga Malku,^b nasukuá jana neja ekíga miñmeyakue ni guak. ¹⁴ Maiñgaba mitsák miyatuatshak muldetua ajañguiñgaba za mishkazguaxaldí.^c Duwe Jesú Zunekualkatshi nekbinekuegaba Jateja muldetua aldunaxa señgaba miñzukui shi mimezhokshí. Ekíga shi naldí.

---

^z 5.12 Ajsh 15.22. Silbanoga na Silda jiaga akuaka. ^a 5.13 Babildonia guagatshak kuíbuldu Alduma guashi naldaka. Akbiñgaki Babildonia zaldakueja kaksanekldamakga Alduma zaldakueja kaksaneka nalguák. ^b 5.13 Ajsh 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Kls 4.10; Plm 24 ^c 5.14 Juldiú sanákueki ishkazakuaxaldiamake waxak nauwa alduzguxa.